

VERTEBRATELE DIN ȚARA FĂGĂRAȘULUI

Gavril Ardelean*, Pompiliu Trifonof**

* Universitatea de Vest "Vasile Goldiș" Arad

** Liceul Teoretic, Or. Victoria

CARACTERIZAREA FIZICO-GEOGRAFICĂ A ȚĂRII FĂGĂRAȘULUI

Țara Făgărașului este așezată aproximativ în centrul României, sub impresiionantul versant nordic al Munților Făgăraș. Este încadrată între coordonatele 24°15' și 25°27' longitudine estică și 45°33' și 46° latitudine nordică.

Forma generală în care se poate înscrie teritoriul ei este un patulater romboidal cu latura mare de 82 km pe direcția Est-Vest și cu latura mică de 12-19 km pe direcția Nord-Sud.

Țara Făgărașului este delimitată (harta nr. 1):

- la sud de creasta Munților Făgăraș, pe linia cumpenei de ape;
- la vest de râul Olt pe unde comunică printr-un culoar îngust cu Depresiunea Cibinului;
- la nord, linia imaginară ce unește localitățile Dăișoara, Bărcut, Șomartiu și Săcădale;
- la est – Munții Perșani, peste care se face legătura cu Depresiunea Bârsei.

Relieful Țării Făgărașului este format din munți, dealuri și depresiuni.

Munții sunt reprezentați de versantul nordic al Munților Făgăraș, cu înălțimi de peste 2500 m (vf. Moldoveanu 2544 m și vf. Negoiu 2535 m). Pe direcția nord-sud, din creastă până la poale, au o lungime de 4-6 km. Zona muntoasă reprezintă ~ 35 % din suprafața Țării Făgărașului.

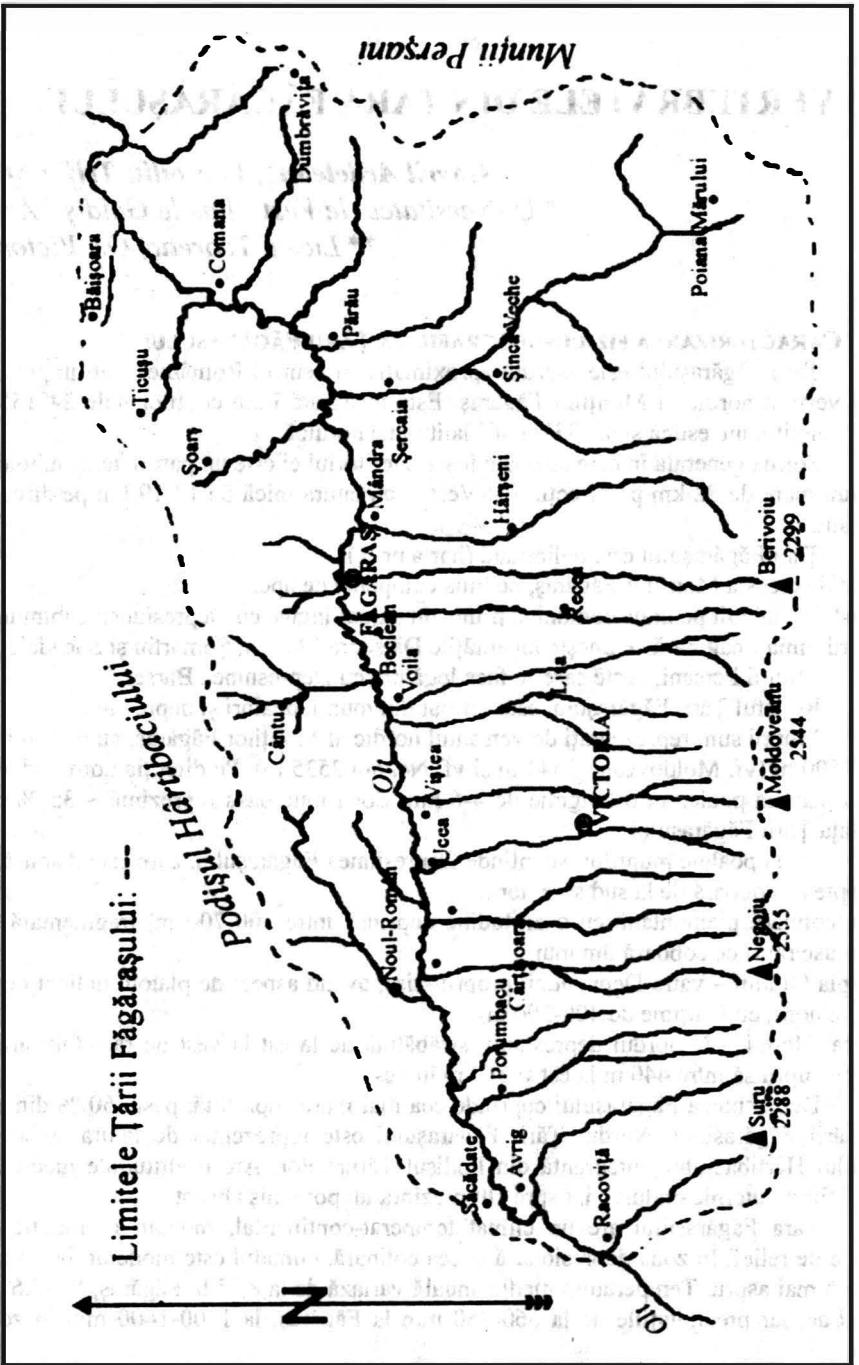
De la poalele munților, se întinde Depresiunea Făgărașului, care este dispusă în trei trepte ce coboară de la sud spre nord:

- zona colinară piemontană cu o altitudine cuprinsă între 500-700 m, fragmentată de numeroase râuri ce coboară din munți
- Câmpia Oltului – vatra Depresiunii propriu-zise, având aspect de platou înclinat de la sud spre nord, cu înălțime de 400-500 m
- Lunca Oltului – în nordul depresiunii, străbătută de la est la vest de râul Olt; are o înălțime cuprinsă între 440 m la est și 360 m în vest.

Depresiunea Făgărașului cuprinde cea mai mare suprafață, peste 50 % din cadrul Țării Făgărașului. Nordul Țării Făgărașului este reprezentat de latura sudică a Podișului Hârtibaciului, integrantă din Podișul Târnavelor. Are o altitudine medie de 500 m, fiind puternic ondulat, iar spre Olt prezintă un povârniș abrupt.

Țara Făgărașului are un climat temperat-continental, montan în funcție de unitățile de relief. În zona depresionară și cea colinară, climatul este moderat, iar în cea montană mai aspru. Temperatura medie anuală variază de la 8,2° la Făgăraș, la -2,6° la Bâlea Lac, iar precipitațiile de la 660-750 mm la Făgăraș, la 1200-1400 mm în zona alpină.

În privința apelor, Țara Făgărașului este considerată una dintre cele mai bogate zone din țară, înregistrând o densitate de 1,4 km/km² pe versantul nordic al Munților Făgăraș și de 0,7 km/km² în zona depresionară.

Harta nr. 1 - Țara Făgărașului

Oltul constituie axa hidrografică majoră care înmănușează întreaga rețea de văi din Țara Făgărașului. Dispoziția rețelei hidrografice este asimetrică, majoritatea afluenților sunt situați pe malul stâng și foarte puțini pe cel drept. Afluenții de pe malul stâng, de la est spre vest, sunt: Bogata, Comana, Veneția, Părău, Șercaia, Mândra, Sebeș, Berivoiu, Săvăstreni, Breaza, Sâmbăta, Vistea, Ucea, Arpaș, Bălea, Porumbacu, Mârșa și Racovița, iar pe malul drept – Dăișoara, Ticușu, Șoarș, Cincu, Golbav și Nou.

Pentru prevenirea efectelor distructive ale inundațiilor, începând din 1985, în lunca Oltului s-au desfășurat ample lucrări de îndiguire și amenajări hidrotehnice, construindu-se cinci baraje în spatele cărora s-au format tot atâtea lacuri de acumulare: Voila, Vistea, Arpaș, Scorei, Avrig.

Solurile din Țara Făgărașului sunt în general sărace, variind în funcție de relief și vegetație de la cele aluvionare în lunca Oltului până la cele brune de pădure și podzolice de la munte.

Vegetația este bogată și variată, cuprinde aproape jumătate din speciile care se găsesc în România. Datorită condițiilor fizico-geografice, în această zonă se realizează o interferență a elementelor euro-asiatice, cu cele central-europene, sud-mediteraneene și pontice. În funcție de relief, se disting mai multe zone de vegetație: alpină, forestieră, de pajiști și de luncă.

Fauna Țării Făgărașului este deosebit de bogată și variată, consecință a multitudinii de biotopuri existente aici. Astfel, fauna acvatică cuprinde specii caracteristice lacurilor alpine, râurilor de munte și colinare, lacurilor de acumulare, bălților și mlaștinilor, iar cea terestră este grupată în funcție de relief și vegetație de la specii caracteristice luncilor, pajiștilor, zonei forestiere până la cele alpine.

ÎNCRENGĂTURA VERTEBRATA

SUBÎNCRENGĂTURA GNATOSTOMATA

Supraclasa PISCES

Clasa OSTEICHTHYES

I. Ordinul CLUPEIFORMES

1. Familia SALMONIDAE

Salmo trutta fario – păstrăv indigen

Păstrăvul indigen este întâlnit în toate râurile care izvorăsc din Munții Făgărașului situate pe malul stâng al Oltului.

El ocupă cursul superior și o bună parte din cursul mijlociu, puține exemplare ajungând până la gurile de vărsare în Olt. Se mai întâlnește și în lacurile alpine care aparțin Țării Făgărașului.

Lacul Bălea a fost populat cu păstrăv indigen din timpuri foarte îndepărtate, dar și în 1974. Lacul Urlea a fost populat în 1966, Lacul Podragul în 1966 și 1967, Lacul Podrăgel în 1966 și 1968, iar Lacul Doamnei în 1974 – efectivele actuale sunt, însă, reduse în toate.

În Țara Făgărașului există în prezent patru păstrăvării situate pe râurile cu aceleași nume: Dejani, Sâmbăta, Laita și Arpășel. Două dintre ele, Dejani și Laita, produc și alevini de păstrăv indigen pentru repopularea râurilor, cea de la Sâmbăta are destinația pentru consum, iar cea de pe Arpășel, deocamdată nu mai funcționează.

Salmo gairdneri irideus – păstrăv curcubeu

Este crescut în toate cele trei păstrăvării ce funcționează în prezent și din ele mai scapă puține exemplare ce se întâlnesc pe râurile din care se alimentează: Dejani, Sâmbăta și Laita (Bălea), precum și pe unii afluenți. A fost introdus și în unele lacuri

alpine, ca în Lacul Urlea în 1966 și în Lacul Podrăgel în 1968, de unde aproape că a dispărut datorită braconajului.

***Salmo fontinalis fontinalis* – păstrăv fântânel**

Se crește în păstrăvăriile Dejani, Sâmbăta și Laita (Bâlea) pentru consum, fiind specia de păstrăv cu cea mai rapidă creștere, iar în anul al doilea de viață ajunge la 160-200 g. Exemplare izolate se întâlnesc și pe râurile din vecinătatea păstrăvăriilor. În anul 1979 a fost populat cu puiți de păstrăv fântânel și Lacul Avrig.

2. Familia UMBRIDAE

***Umbra krameri* – țigănuș**

Se întâlnește în toate lacurile de acumulare de pe Olt, precum și în bălțile limitrofe. Preferă bălțile măloase, năpădite de vegetație, fiind o specie foarte rezistentă la lipsa de oxigen.

***Esox lucius* – știucă**

Se întâlnește frecvent în Olt, în lacurile de acumulare, precum și în bălțile situate în lunca Oltului, unele exemplare urcă pe râurile care se varsă în Olt, dar pe porțiuni mici. Exemplarele recoltate au atins greutatea cuprinse între 1-6 kg, dar se întâlnesc și exemplare mai mari.

II. Ordinul CYPRINIFORMES

1. Familia CYPRINIDAE

***Rutilus rutilus* – babușcă**

Se întâlnește în lacurile de acumulare de pe Olt, dar și în bălțile limitrofe care au legătură cu Oltul. În prezent, este o specie cu efective reduse, putând fi confundată cu roșioara.

***Leuciscus cephalus* – clean**

Este o specie foarte frecventă în toate râurile, lacurile și bălțile din Țara Făgărașului. Se întâlnește în Olt și în toate lacurile de acumulare. Primăvara urcă pe toate râurile ce au legătură cu Oltul, până în zona păstrăvului pentru a-și depune icrele, iar prin septembrie se reîntoarce în Olt. Se întâlnește și în bălțile din lunca Oltului, dar în număr mai mic. În Olt și în lacurile de acumulare au fost recoltați exemplare de până la 1-2 kg.

***Phoxinus phoxinus* – boiștean, crăiete**

Acest pește mic trăiește în toate râurile ce izvorăsc din munți care au apa curată și limpede, precum și în pâraurile și chiar în izvoarele din cuprinsul Țării Făgărașului. Nu se întâlnește în Olt și în bălțile limitrofe.

***Scardinius erythrophthalmus* – roșioară**

Se întâlnește în Olt, în lacurile de acumulare, precum și în toate bălțile situate în lunca Oltului. Densitatea cea mai mare o găsim în bălți. Greutatea lor este mai redusă, cele mai mari exemplare atingând 250 g, rar mai mult.

***Aspius aspius* – avat**

Această specie a apărut în Olt și în lacurile de acumulare în ultimul deceniu (1990-2000) și se găsește în efective foarte mici. Au fost recoltate exemplare între 0,5-1 kg. Nu se întâlnește în râuri și bălți.

***Tinca tinca* – lin**

Prezent în Olt, în lacurile de acumulare și în bălțile limitrofe, în număr redus.

***Alburnus alburnus* – obleț**

Specie frecventă în apele Țării Făgărașului, prezentă în Olt și în lacurile de acumulare în număr foarte mare. Se găsește și în bălțile limitrofe din lunca Oltului, în râuri, unde urcă până aproape de zona păstrăvului pentru depunerea icrelor.

***Alburnoides bipunctatus* – beldița**

Specie mult mai frecventă acum 2-3 decenii, prezentă în toate râurile din Țara Făgărașului. Se întâlnește de la gurile de vărsare în Olt până în zona păstrăvului. În prezent, efectivul acestei specii este în declin. Se întâlnește rar și în exemplare izolate.

***Blicea bjoerkna* – batcă**

Este o specie puțin frecventă în Olt, în lacurile de acumulare și în bălțile limitrofe. Nu se întâlnește în râurile ce coboară din Munții Făgărașului. Se aseamănă mult cu plătica, cu care mulți pescari o confundă.

***Abramis brama* – plătică**

Prezența ei în zona cercetată este incertă. Lacurile de acumulare de pe Olt oferă condiții optime de dezvoltare pentru această specie, de aceea o includem între speciile de pești existente în Țara Făgărașului.

***Vimba vimba* – morunaș**

Este o specie ce se întâlnește în Olt și în lacurile de acumulare, în număr redus.

***Chondostroma nasus* – scobar**

Era una dintre cele mai răspândite specii de pești din Țara Făgărașului în urmă cu 4-5 decenii. Odată cu poluarea Oltului, această specie și-a diminuat treptat numărul, rămânând doar pe unele râuri ce se varsă în Olt. În prezent, datorită reducerii poluării, se întâlnește din nou în Olt – în număr redus – precum și pe râurile ce comunică cu Oltul.

***Rhodeus sericeus amarus* – boarcă, boarță**

Este o specie rar întâlnită în Olt, în lacurile de acumulare și în bălțile limitrofe.

***Gobio gobio* – porcușor**

Este prezent în toate râurile din Țara Făgărașului, pe cursul inferior, spre vărsarea în Olt, de asemenea în Olt, în lacurile de acumulare și în bălțile ce comunică cu Oltul.

***Pseudorasbora parva* – murgai bălțat**

Specie rară în fauna României, apărută în 1960 în Țara Făgărașului. Se găsește în Olt, în lacurile de acumulare, precum și în bălțile limitrofe.

***Barbus barbus* – mreana**

A fost specia cea mai frecventă care se întâlnea în Olt acum 40-45 de ani. Odată cu creșterea poluării Oltului, a fost printre primele specii care au dispărut. În prezent se întâlnește doar în partea de vest a Țării Făgărașului în aval de lacul Avrig.

***Barbus meridionalis* – moioagă, mreană vânătă**

Se întâlnește pe râurile de munte din Țara Făgărașului. Efectivele sunt în diminuare treptată datorită poluării, cât și braconajului cu substanțe toxice. În Olt se întâlnește pe porțiunile dintre lacuri, acolo unde fundul este pietros și nisipos.

***Cyprinus carpio* – crap**

Se găsește în Olt, dar mai ales în cele cinci lacuri de acumulare, precum și în bălțile limitrofe din lunca Oltului. Frecvența este destul de redusă.

***Carasius carasius* – caras, caracudă**

Este o specie cu efective mari în Olt, în lacurile de acumulare și în bălțile limitrofe din lunca Oltului. Exemplarele recoltate ating dimensiuni de 0,5-1 kg.

***Carasius auratus* – caras argintiu**

La fel ca specia precedentă, carasul argintiu este prezent în Olt, în lacurile de acumulare și în bălțile din lunca Oltului. Efectivele lui sunt mari.

2. Familia COBITIDAE

***Misgurnus fossilis* – țipar**

Se întâlnește în toate bălțile cu fund mălos situate de-a lungul Oltului, precum și în canalele de desecare pline cu apă și cu multă vegetație acvatică din lunca Oltului.

Exemplare rare se întâlnesc și în lacurile de acumulare de pe Olt.

Noemacheilus barbatulus – molan

Se găsește în toate râurile de munte din Țara Făgărașului și în afluenții lor din cursul superior până la vărsarea în Olt. Numărul lor este redus.

Cobitis taenia – zvrălugă

Trăiește în Olt, precum și în cursul inferior al tuturor afluenților acestuia de pe ambele maluri. Se găsește în număr redus.

Cobitis aurata balcanica – câră

Această specie se întâlnește în afluenții de pe malul stâng al Oltului din toată zona Țării Făgărașului de la est spre vest. Pătrunde și în pâraiele mici. Se găsește în număr redus.

Familia SILURIDAE

Silurus glanis – somn

Specia era foarte răspândită în porțiunea Oltului din Țara Făgărașului până prin anii 1960, când, datorită poluării, efectivele s-au redus, apoi, treptat, a dispărut. După amenajarea celor cinci lacuri de baraj de pe Olt, această specie a fost repopulată de către A.V.P. Sibiu, care a introdus puiți de un an în lacul Scorei și Avrig. În prezent, se găsesc exemplare de somn de dimensiuni mici în cele două lacuri, precum și în lacul Arpaș.

III. Ordinul GADIFORMES

1. Familia GADIDAE

Lota lota – mihalț

Mihalțul a fost prezent în Olt înaintea anilor 1960, dar, spre deosebire de somn, el s-a păstrat în exemplare izolate pe râurile de munte și pe afluenții de pe malul stâng al Oltului. După amenajarea lacurilor de acumulare, a fost identificat în exemplare izolate, recoltate mai ales la gurile de vărsare ale râurilor. De exemplu, Bâlea, Sâmbătă.

IV. Ordinul PERCIFORMES

1. Familia PERCIDAE

Perca fluviatilis – biban

Este o specie nou apărută în Țara Făgărașului, numai după lucrările de amenajare de pe Olt. Se întâlnește în Olt, în lacurile de acumulare și în bălțile limitrofe din lunca Oltului. Majoritatea exemplarelor recoltate au fost mici, dar s-au prins și exemplare de 0,5-1 kg.

Acerina cernua – ghiborț

Se întâlnește în Olt, în lacurile de acumulare, precum și pe cursul inferior al afluenților de pe malul drept al Oltului. Nu se întâlnește în râurile de munte, pe care nu urcă.

Familia CENTRARCHIDAE

Lepomis gibbosus – biban soare

Și această specie a apărut numai după amenajările făcute pe râul Olt după 1985. În prezent, se întâlnește destul de frecvent în Olt și în toate cele cinci lacuri de acumulare. Exemplare izolate se găsesc și pe cursul inferior al afluenților Oltului de pe malul drept.

Familia COTTIDAE

Cottus gobio – zglăvoc

Se întâlnește în toate râurile de munte din Țara Făgărașului, pe cursul superior și mijlociu. Efectivele sunt reduse.

Clasa AMPHIBIA

I. Ordinul CAUDATA

1. Familia SALAMANDRIDAE

Salamandra salamandra – salamandră

Trăiește în toate pădurile de fag situate la poalele Munților Făgăraș de la altitudinea de 500 m până la 800 m, în locuri umede, lângă izvoare, bălți și râuri.

Triturus cristatus – triton, șopârlă de apă

Se întâlnește în toată Țara Făgărașului în apropierea zonelor umede: bălți, mlaștini, lacuri, izvoare și râuri. Urcă până la altitudinea de 1000 m, uneori mai mult. Ziua stă ascuns sub pietre, bușteni sau în mâl pe malul apelor.

Triturus vulgaris – triton, sălămâzdră

Trăiește aproape întotdeauna în același biotop cu *Triturus cristatus*. În Țara Făgărașului se întâlnește peste tot, din lunca Oltului până în lacurile de munte.

Triturus alpestris – sălămâzdră de munte, triton de munte

Această specie este prezentă în Țara Făgărașului doar în zona de munte de la altitudinea de 700 m până la 2200 m. Ziua stă ascunsă, iar noaptea este activă, din care cauză se observă greu.

II. Ordinul Anura

1. Familia DISCOGLOSIDAE

Bombina bombina – buhai de baltă cu burta roșie

În Țara Făgărașului această specie se găsește în toate bălțile situate în lunca Oltului precum și în multe din cele situate în nordul Depresiunii Făgărașului, unde vine în contact cu cealaltă specie *Bombina variegata*.

Bombina variegata – buhai de baltă cu burta galbenă

Se întâlnește frecvent în zona colinară premontană în toate bălțile mai mari sau mai mici. Urcă și mai sus în zona de munte. Poate ajunge până la 1500 m, dar coboară și în depresiune unde vine în contact cu specia precedentă.

2. Familia PELOBATIDAE

Pelobates fuscus – broască de pământ

Se poate observa foarte rar datorită vieții nocturne. Ziua stă ascunsă în pământ. În Țara Făgărașului a fost identificată în partea nordică, pe malul drept al Oltului unde solul este mai afânat, în jurul localităților Ciucșor și Noul Român.

3. Familia BUFONIDAE

Bufo bufo – broască râioasă brună

Se întâlnește peste tot în Țara Făgărașului. Este mai frecventă în jurul localităților unde intră chiar și în pivnițe. Este prezentă și în zona de munte unde poate ajunge până la altitudinea de 1800 m.

Bufo viridis – broasca râioasă verde

Este mai frecventă decât specia precedentă. Se găsește peste tot în Țara Făgărașului. Urcă până la altitudini de 1800-2000 m.

4. Familia HYLIDAE

Hyla arborea – brotăcel

Este o specie frecventă în zona cercetată. Se întâlnește în stuful și în arborii din jurul bălților și lacurilor din lunca Oltului, în arborii din localități și în pădurile de foioase de la poalele Munților Făgăraș. Poate urca până la altitudinea de 1000 m.

5. Familia RANIDAE

Rana ridibunda – broască de lac mare, broscoi

Se găsește frecvent în bălțile și în mlaștinile din lunca Oltului, în Olt și în lacu-

rile de acumulare. În număr mai redus se află în lacurile și bălțile dintre Olt și poalele munților.

Rana esculenta – broască de lac mică, broască verde

Mult mai frecventă și mai răspândită în Țara Făgărașului decât specia precedentă. Se întâlnește peste tot, începând cu Podișul Hârtibaciului și până la poalele Munților Făgăraș, pe lângă toate bălțile, lacurile și râurile.

Rana dalmatina – broască roșie de pădure

Această specie se întâlnește în pădurile de foioase, precum și în fânețe. A fost identificată în pădurea "Dumbrava Vadului" și pădurea Podei de lângă localitatea Ucea de Sus, dar și în alte locuri din Țara Făgărașului.

Rana temporaria – broască roșie de munte

Este frecventă în Țara Făgărașului doar în zona colinară piemontană și la munte unde poate urca până la altitudinea de 2200 m. Se întâlnește primăvara, în număr mare, pe râurile de munte, în bălțile și lacurile din preajma lor, unde-și depune ponta.

Rana arvalis – broasca de mlaștină, broasca cafenie

Se întâlnește în lunca Oltului, în jurul mlaștinilor și bălților cu vegetație multă. A fost identificată în bălțile de la Scorei, Ucea, Viștea.

Clasa REPTILIA

I. Ordinul TESTUDINES

1. Familia EMYDIDAE

Emys orbicularis – broască țestoasă de apă

Este o specie comună în toate bălțile și mlaștinile din lunca Oltului, precum și în lacurile de acumulare de pe Olt. De asemenea, se găsește și în heleșteele amenajate, cum sunt cele de la Beclean-Făgăraș.

II. Ordinul SQUAMATA

1. Familia LACERTIDAE

Lacerta viridis – gușter

Este o specie frecventă în Țara Făgărașului. Se întâlnește peste tot de la Podișul Hârtibaciului până în Munții Făgăraș, unde poate urca până la altitudini de 1700 m.

Lacerta agilis – șopârlă de câmp

Este o specie comună în această zonă. Se întâlnește în fânețe, liziere de pădure, tufișuri, păduri defrișate, vii și livezi. Spre deosebire de gușter, șopârla de câmp nu se întâlnește în zona de munte, se oprește la poalele munților.

Lacerta vivipara – șopârlă de munte

Este prezentă în toată zona submontană și montană din Țara Făgărașului, poate urca până la 2300 m. Preferă locurile umede, slab încălzite din pajiști și pășuni alpine. Am identificat această specie pe Mucăea Drăgușului și pe Gârdomanul.

Lacerta muralis – șopârlă de ziduri

Este frecventă în întregul lanț carpatic, în special în văile cu grohotiș umed, dar expuse la soare. Ea trăiește în colonii. În Țara Făgărașului a fost identificată pe valea Brescioara, în amonte de baraj, pe un grohotiș întins.

2. Familia ANGUIDAE

Anguis fragilis – șarpe de sticlă, năpărcă

Este o specie comună în Țara Făgărașului. Se întâlnește pe toată întinderea sa, dar în număr mai mare în zona colinară piemontană și în zona de munte până la 1500 m, prin poieni și păduri.

III. Ordinul SERPENTES

1. Familia COLUBRIDAE

Elaphe longissima – șarpe lui Esculap

Specie răspândită mai mult în Transilvania. Este prezentă și în Țara Făgărașului, în păduri, în zone cu tufișuri, în locuri însorite, pe stânci sau prin rariști. A fost identificat în mai multe locuri pe Transfăgărașan, în pădurea Podei de lângă localitatea Ucea de Sus și în apropierea mănăstirii Sâmbăta.

Coronella austriaca – șarpe de alun

Este destul de frecvent în Țara Făgărașului. Preferă locurile uscate și calde de la marginea pădurilor din fânețe, cu vegetație arborescentă rară, buruienișuri. A fost identificat la Viștișoara și în apropierea cabanei Arpaș.

Natrix natrix – șarpe de casă

Specie comună în toată Țara Făgărașului. Se întâlnește din lunca Oltului până la poalele Munților Făgăraș. A fost observat în bălțile și mlaștinile de la Școrei, Ucea, Mândra, dar și în apropierea orașului Victoria.

Natrix tessellata – șarpe de apă

Este prezent în zona cercetată de-a lungul Oltului și a lacurilor de acumulare dar și pe cursul inferior și mijlociu al afluenților Oltului. A fost observat pe malurile lacului Voila, pe Olt în dreptul localității Feldioara și Cârța.

2. Familia VIPERIDAE

Vipera berus – viperă, viperă neagră

Se găsește în Țara Făgărașului în zona colinară și piemontană, în zona montană, urcând până în etajul subalpin (2300 m). A fost identificată pe valea Sâmbătei, pe muchia Zănoaga și la Submernă, cătun situat la poalele munților în dreptul localității Ucea de Sus.

Clasa AVES

I. Ordinul GAVIIFORMES

1. Familia GAVIDAE

Gavia arctica – fundac polar, cufundac

Este oaspete de iarnă și apare în Țara Făgărașului destul de rar, în exemplare izolate pe bălțile și lacurile care nu îngheață. Prima noastră observație datează din 14 decembrie 1978 pe balta de la Scorei. După construirea barajelor de pe Olt, a fost observat mai des.

Gavia stellata – fundac mic, cufundac mic

Este tot oaspete de iarnă ce apare în Țara Făgărașului toamna prin octombrie-noiembrie în exemplare izolate, singuratic și rămân până primăvara pe bălțile și lacurile din lunca Oltului sau chiar pe Olt. Primele observații datează din 16.III.1971 când am identificat un exemplar pe heleșteele din Or. Victoria, apoi în 10.XI.1978 pe râul Olt.

II. Ordinul PODICIPEDIFORMES

1. Familia PODICIPEDIDAE

Podiceps cristatus – corcodel mare

Este oaspete de vară, ce vine la noi în țară în martie și pleacă în noiembrie și de pasaj – primăvara – în drum spre nord iar toamna spre sud. În Țara Făgărașului se observă frecvent pe toate lacurile de acumulare de pe Olt și pe bălțile din lunca Oltului.

Podiceps nigricollis – corcodel negru, corcodel cu gât negru

Este oaspete de vară din martie până în octombrie, dar și de pasaj. Se întâlnește

pe Olt și lacurile de acumulare, precum și pe bălțile cu vegetație deasă din zonă.

Podiceps griseigena – corcodel cu gât roșu

Este tot oaspete de vară, sosește în țara noastră prin aprilie și pleacă prin octombrie-noiembrie. Se întâlnește pe Olt, lacurile de acumulare și pe toate bălțile mari cu vegetație din lunca Oltului de pe teritoriul Țării Făgărașului.

Podiceps ruficollis – corcodel mic, corcodel pitic

Specie comună în zona cercetată, corcodelul mic este un oaspete de vară. Sosește în martie din sud și pleacă în septembrie-octombrie. Unele exemplare rămân și peste iarnă în bălțile care nu îngheață sau pe Olt.

III. Ordinul PELICANIFORMES

1. Familia PHALACROCORACIDAE

Phalacrocorax carbo – cormoran mare

Este o specie sedentară, în parte migratoare pentru țara noastră. În Țara Făgărașului a apărut prin anii 1994-95 pe lacurile de acumulare de pe Olt. Observațiile s-au făcut când lacurile erau dezghețate. De exemplu, pe lacul Arpaș în 18.VI.1995, 20.IX.1996, 1.XII.1998, 16.X.1999, iar pe lacul Scorei în 20.VIII.1996 și în 19.XII.1999. S-au observat grupuri de la 2-3 exemplare până la 65 de exemplare.

IV. Ordinul CICONIIFORMES

1. Familia ARDEIDAE

Ardea cinerea – stârc cenușiu, stârc vânător

Oaspete de vară care vine în Țara Făgărașului prin martie și stă până în octombrie, dar poate fi observat și în timpul iernii pe lângă apele care nu îngheață. Este des întâlnită pe Olt, pe lacurile de acumulare și bălțile limitrofe Oltului, dar și pe cursul inferior al afluenților Oltului.

Ardea purpurea – stârc roșu, stârc roșietic

Este mult mai rar în Țara Făgărașului decât stârcul cenușiu. Vine prin aprilie și pleacă spre sud în octombrie. Se întâlnește în aceleași locuri ca și specia precedentă.

Egretta alba – egretă mare

Această specie poate fi observată în Țara Făgărașului doar în timpul migrației când unele exemplare se opresc pentru odihnă și hrană pe malul lacurilor de acumulare de pe Olt. S-au observat 2 exemplare în 16.III.1994, un exemplar în 30.IV.1995 și unul în 19.VIII.1997 pe malul lacului Arpaș și trei exemplare în 16.X.1999 pe malul lacului Scorei.

Egretta garzetta – egretă mică

Apare în zonă, în perioada de migrație în aceleași locuri ca și specia precedentă dar în număr ceva mai mare. De exemplu: 9 exemplare pe lacul Scorei în 10.IX.1996 și 15 exemplare pe lacul Arpaș în 15.IX.1997.

Ardeola ralloides – stârc galben

În Țara Făgărașului este o apariție rară. Au fost observate doar exemplare izolate, rar câte două și numai în perioada de migrație pe malul lacurilor de acumulare de pe Olt. Exemplu, pe lacul Arpaș în 30.IV.1995.

Botaurus stellaris – buhai de baltă, bou de baltă

Este o specie foarte rară în Țara Făgărașului și este greu de observat din cauza vieții retrase pe care o aduce și a penajului care seamănă cu trestia. Este activ numai noaptea și se întâlnește în bălțile și lacurile din lunca Oltului unde este multă vegetație.

Nycticorax nycticorax – stârc de noapte

În Țara Făgărașului este destul de rar întâlnit, mai ales în perioada de migrație.

Exemplarele observate în 25.IV.1994 și 28.VIII.1996 erau izolate și ne duc la concluzia că ar putea cuibări în zonă.

Ixobrychus minutus – stârc pitic, scrofiță de baltă

Această specie cuibărește frecvent în Țara Făgărașului, în toate bălțile și lacurile înconjurare cu stuf și cu multă vegetație.

2. Familia CICONIIDAE

Ciconia ciconia – cocostârc, cocostârc alb, barză albă

Specie migratoare, barza albă apare în Țara Făgărașului în a doua jumătate a lunii martie și pleacă în septembrie-octombrie. Cuibărește în aproape toate satele, dar cuiburi mai multe sunt întâlnite în Șercaia, Beclean și Scorei.

Ciconia nigra – barză neagră – cocostârc negru

Se întâlnește în număr redus în lunca Oltului, pe lângă bălți și mlaștini, dar și pe cursul inferior al afluenților Oltului. Cuibărește în pădurile din apropierea satului Cârța.

3. Familia THRESKIORNITIDAE

Plegadis falcinellus – țigănuș

Observațiile noastre despre țigănuș sunt din perioada de migrație, îndeosebi toamna, prin septembrie-octombrie, când pleacă sud.

S-au observat exemplare izolate în 25.IX.1993, pe lacul Arpaș, în 26.IX.1996 pe bălțile de la Feldioara și în 2.X.1999 pe lacul Scorei.

V. Ordinul ANSERIFORMES

1. Familia ANATIDAE

Cygnus cygnus – lebădă de iarnă, lebădă cântătoare

În Țara Făgărașului, lebădă de iarnă este o pasăre de pasaj. Primele observații datează din 20.IX.1968 când un stol de 6 exemplare s-au oprit pe Olt, la Feldioara. După amenajarea lacurilor de acumulare, această specie a fost observată din ce în ce mai des și în număr destul de mare. Astfel, în 20.II.1993 – 8 exemplare pe lacul Arpaș, în 4.IV.1994 – 4 exemplare pe lacul Scorei, în 20.IV.1995 – 14 exemplare pe lacul Viștea, în 14.I.1997 – 18 exemplare pe lacul Arpaș și în 11.III.1999 2 exemplare tot pe lacul Arpaș.

Anser anser – gâscă sălbatică, gâscă de vară, gâscă mare

Este o specie de pasaj, fiind observată mai ales în perioada de toamnă, când multe exemplare rămân pe lacurile neînghețate din lunca Oltului o perioadă de timp. Au fost observate în 12.XI.1995 – 12 exemplare și în 23.XI.1996 – 26 exemplare pe lacul Arpaș.

Anser albifrons - gărliță, gărliță mare

În Țara Făgărașului trece în migrație în număr mare, direct peste munți, începând din septembrie când se observă numeroase stoluri pe direcția NE-SV sau chiar N-S. Uneori, rămân pe lacurile de pe Olt până în decembrie.

Anser erythropus - gărliță mică

În Țara Făgărașului apare foarte rar, de obicei însoțește stolurile de gărliță mare.

Anas platyrhynchos – rață mare, rață sălbatică

Este cea mai comună specie de rațe întâlnită în tot timpul anului în Țara Făgărașului, pe toate lacurile, bălțile și râurile până la poalele munților. La recensământul păsărilor din ianuarie 2000, pe lacul Arpaș, care are o suprafață de ~ 120 ha, au fost numărate 596 exemplare.

Anas crecca – rață mică, rață pitică, sarselă de iarnă

Se întâlnește din septembrie-octombrie până în aprilie, în bălțile și lacurile din

lunca Oltului, precum și pe râurile și pâraiele care nu îngheață. Apare în fiecare an, în număr relativ redus.

Anas querquedula – rață cârâitoare, sarselă de vară

În Țara Făgărașului se întâlnește frecvent în toate lacurile și bălțile din lunca Oltului din martie până în noiembrie. Este oaspete de vară. Uneori, unele exemplare rămân și peste iarnă – au fost observate 36 de exemplare pe lacul Arpaș în 30.I.2000.

Anas strepera – rață pestriță

Această specie apare în perioada de migrație, în martie, aprilie, în drumul lor spre nord și în septembrie-octombrie sau chiar în noiembrie când pleacă spre sud. Uneori, se oprește pe lacurile din lunca Oltului pentru odihnă și hrană. Au fost observate în 26.IX.1993 – 5 exemplare pe lacul Arpaș și în 15.IX.1998 – 2 exemplare pe lacul Scorei.

Anas penelope – rață fluierătoare

În Țara Făgărașului această specie se întâlnește în sezonul rece, când o parte din indivizii ce vin din nord se opresc pe lacurile și bălțile din lunca Oltului unde rămân până în martie-aprilie. Numărul lor este redus.

Anas acuta – rață sulițar

Această specie se întâlnește în timpul migrației, mai frecvent toamna în octombrie-noiembrie, când unele stoluri se opresc pe bălțile și lacurile din lunca Oltului pentru odihnă și hrană.

Anas clypeata – rață lingurar

Se întâlnește în Țara Făgărașului din octombrie până în martie, ca oaspete de iarnă, dar în număr redus. Am găsit o pereche cuibărind în iunie 1976 prin niște smârcuri de lângă satul Ucea de Sus.

Aythya nyroca – rață roșie

Oaspete de vară în Țara Făgărașului. Se întâlnește pe lacurile și bălțile din lunca Oltului din martie-aprilie până în octombrie-noiembrie. Cuibărește în număr redus.

Aythya ferina – rață cu cap castaniu, rață cu cap brun

La fel ca și specia precedentă cuibărește în număr redus în bălțile, lacurile și mlaștinile din lunca Oltului.

Aythya fuligula – rață moțată

Este oaspete de iarnă și sosește în Țara Făgărașului prin octombrie-noiembrie și rămâne până în martie. Se întâlnește pe lacurile și bălțile din lunca Oltului unde apa nu îngheață, în număr redus de exemplare. Au fost observate în 31.I.1999 un număr de 5 exemplare pe lacul Arpaș.

Mergus serrator – ferăstraș moțat

Apare rar în Țara Făgărașului, ca oaspete de iarnă, în exemplare izolate, din noiembrie până în martie, poposind pe Olt sau pe lacurile de acumulare. A fost observat în 18.XII.1978 pe Olt la Ucea de Jos și în 16.I.1981 pe Olt la Scorei.

Mergus albellus – ferăstraș mic

Ca și specia precedentă apare în număr mic, în lunile octombrie-noiembrie pe Olt și pe lacurile de acumulare și pleacă prin martie spre nord la locurile de cuibărit

VI. Ordinul FALCONIFORMES

1. Familia AGUILIDAE

Aquila chrysaetos – pajură, acvilă de munte, iepurar

Specie sedentară, pajura se găsește în număr redus, doar în zona alpină. La recensământul păsărilor răpitoare din 1970-1975, existau 3 perechi pe valea Sâmbetei, Viștea Mare și Bălea, care se mențin și în prezent.

Aquila pomarina – acvilă țipătoare, brehanacă de ploaie

În Țara Făgărașului se găsește atât la poalele Munților Făgăraș, la limita inferioară a pădurilor de fag cât și pe versantul sudic al Podișului Hârtibaciului. Este destul de frecventă în zonă.

Accipiter gentilis – uliu al găinilor, uliu porumbar

Este răspândit peste tot în Țara Făgărașului cu excepția zonei muntoase. Cuibărește în pădurile de la poalele munților și pe cele situate pe versantul sudic al Podișului Hârtibaciului. În prezent, efectivele acestei specii sunt în creștere.

Accipiter nisus – uliu păsărar, uliu mic

În Țara Făgărașului sunt puține exemplare care clocesc în zonele împădurite. În timpul iernii numărul lor crește datorită populațiilor nordice sosite pentru procurarea hranei.

Buteo buteo – șorecar, șorecar comun

Este o specie frecvent întâlnită în Țara Făgărașului, din lunca Oltului până la munte, ajunge până la 1800-2000 m. În prezent, efectivele acestei specii sunt în creștere.

Buteo rufinus – șorecar mare

Apare sporadic în Țara Făgărașului. A fost găsit un exemplar mort lângă un stâlp de înaltă tensiune la 23.IX.1976 lângă Mănăstirea Sâmbăta.

Buteo lagopus – șorecar încălțat, șorecar de iarnă

Apare în Țara Făgărașului ca oaspete de iarnă din lunca Oltului până la poalele munților. Este destul de frecvent.

Hieraëtus pennatus – acvilă mică, șorecatiță

În zona cercetată se întâlnește vara în pădurile de la poalele munților, intră și pe văi unde atacă păsările domestice din satele de sub munte. Au fost vâdate 2 exemplare: în 12.VIII.1985 lângă Viștișoara și în 23.VI.1988 lângă Arpașul de Sus.

Circus cyaneus – herete de câmp, herete vânător

Este o specie de pasaj, care se întâlnește destul de rar prin Țara Făgărașului, primăvara și toamna. Uneori, rămâne și peste iarnă. A fost observată în 29.XI.1979 la Sâmbăta de Sus, 16.XI.1983 lângă Olteț și în 17.XII.1991 între satele Ucea de Sus și Arpașul de Sus.

2. Familia PANDIONIDAE

Pandion haliaëtus – uligan-pescar, vultur pescar

Specie de pasaj, observată în Țara Făgărașului numai după construirea barajelor de pe Olt și a lacurilor de acumulare. Au fost observate în 28.IX.1995 – un exemplar pe malul lacului Scorei și în 17.IV.1996 un exemplar pe lacul Arpaș.

3. Familia FALCONIDAE

Falco peregrinus – șoim călător

În Țara Făgărașului se întâlnește la munte, preferând etajii tetraonidelor. Este o specie foarte rară pe care am identificat-o doar de câteva ori. Un exemplar naturalizat se află în colecția muzeului de la Liceul Teoretic din Or. Victoria.

Falco tinnunculus – vânturel roșu

Se întâlnește în zona cercetată din lunca Oltului până în zona alpină. Apare și în orașe prin parcuri.

Falco naumanni – vânturel mic

Această specie se întâlnește mai rar. Ea poate fi observată mai ales în lunca Oltului din aprilie până în octombrie.

Falco vespertinus – șoimuleț de seară

Este prezent din lunca Oltului până la poalele munților în perioada aprilie-octombrie.

Falco columbarius – șoimuleț de iarnă

În Țara Făgărașului se întâlnește în lunile de iarnă din lunca Oltului până la munte, dar destul de rar.

Falco subbuteo – șoim al rândunelilor

Este oaspete de vară din aprilie până în octombrie. Se întâlnește din lunca Oltului până la poalele munților, în locuri deschise la marginea pădurilor.

VII. Ordinul GALLIFORMES

1. Familia TETRAONIDE

Tetrao urogallus – cocoș de munte

În Țara Făgărașului se întâlnește în pădurile de brad și molid la altitudini de peste 1200 m până la 1800 m. Efectivele sunt reduse datorită condițiilor aspre în care trăiește.

Tetrastes bonasia – ieruncă

Se găsește pe latura sudică a Țării Făgărașului de la poalele munților până la limita inferioară a pădurilor de conifere. Efectivele sunt mici.

2. Familia PHASIANIDAE

Perdix perdix – potârniche

Se întâlnește în toată Țara Făgărașului, din lunca Oltului până la golul alpin, din locuri cu vegetație ierboasă și tufişuri. În păduri lipsește. Se observă frecvent iarna pe terenurile cultivate cu cereale în grupuri, uneori până la 20 de exemplare.

Coturnix coturnix – prepeliță

Din aprilie până în septembrie, din lunca Oltului până la poalele munților, prin fânețe și culturi agricole, preferă cerealele păioase. Efectivele speciei sunt reduse.

Phasianus colchicus – fazan

În Țara Făgărașului a fost introdus prin anii 1965-70. În prezent se întâlnește în lunca Oltului, în Podișul Hârțibaciului și pe terenurile agricole din cadrul Depresiunii Făgăraș. În partea sudică, spre munți lipsește.

VIII. Ordinul GRUIFORMES

1. Familia RALLIDAE

Rallus aquaticus – cârstel de baltă

Se întâlnește pe malul lacurilor, bălților și mlaștinilor situate în lunca Oltului, din martie până în octombrie. Efectivele sunt reduse.

Porzana porzana – creșteț pestrîț

Se întâlnește din aprilie până în octombrie în jurul bălților, lacurilor și mlaștinilor cu multă vegetație, situate în lunca Oltului.

Crex crex – cârstel de câmp, cristel de iarbă

În Țara Făgărașului se întâlnește din lunca Oltului până la poalele munților, în fânețe și ierburi umede, dar și în culturi agricole din apropierea apelor. La recensământul acestei specii, efectuat în perioada 10-25.V și 10-25.VI.1997, am identificat 9 perechi pe o suprafață de 60 km² între localitățile Ucea de Sus, Ucea de Jos, Arpașul de Sus și Arpașul de Jos.

Gallinula chloropus – găinușe de baltă, găinușe de apă

Este comună în Țara Făgărașului, în toate bălțile, lacurile și mlaștinile cu vegetație bogată din lunca Oltului, din martie până în noiembrie.

Fulica atra – lișiță

Este o specie frecventă pe toate lacurile și bălțile din lunca Oltului, dar și pe râul Olt, din martie până în octombrie.

2. Familia GRUIDAE

Grus grus – cocor

Este o specie de pasaj care în timpul migrației poposește pentru puțin timp în zona de la poalele Munților Făgăraș înainte de a-i traversa.

IX. Ordinul CHARADRIIFORMES

1. Familia SCOLOPACIDAE

Tringa ochropus – fluierar de zăvoi

În Țara Făgărașului se întâlnește de-alungul pâraielor și râurilor de la poalele munților, mai ales în lunile octombrie și noiembrie, în exemplare izolate.

Tringa hypoleucas – fluierar de munte

Se întâlnește foarte rar de-alungul râurilor și pâraielor ce coboară din munți, până în zona bradului. Singura observație a fost în 27.VII.1987 pe valea Sâmbetei.

Scopolax rusticola – sitar, sitar de pădure

În Țara Făgărașului se întâlnește în luna aprilie când migrează spre nord și în octombrie-noiembrie când pleacă spre sud. Preferă zonele cu tufișuri și păduri umede de la poalele munților.

Gallinago gallinago – becațină comună

Specie de pasaj, se observă în Țara Făgărașului din martie până în mai și din august până în octombrie pe lângă mlaștinile și bălțile din lunca Oltului.

Gallinago medici – becațină mare

La fel ca și specia precedentă apare în timpul pasajului de primăvară în martie-aprilie și în cel de toamnă, septembrie-octombrie, în număr mic, în regiunile mlaștinoase.

Lymnocyptes minimus – becațină mică, surdă

Este o specie de pasaj, care poate fi întâlnită primăvara și toamna și în Țara Făgărașului, prin bălțile și mlaștinile din lunca Oltului, în număr redus. Uneori rămâne și peste iarnă pe lângă pâraiele care nu îngheață. Au fost observate 2 exemplare în 13.I.2000 pe un canal, la Ucea de Jos.

2. Familia CHARADRIIDAE

Caradrius dubius – prundăraș de râu, prundăraș gulerat mic

În Țara Făgărașului se întâlnește în perioada caldă a anului, în lunca Oltului, pe malul apelor cu plajă și pietriș mărunț, dar și de-alungul râurilor până la poalele munților.

Vanellus vanellus – nagâț

Se întâlnește din martie până în noiembrie mai ales în lunca Oltului. Majoritatea sunt în migrație, observându-se stoluri de sute de exemplare ce poposesc în zonele umede. Puține perechi rămân să cuibărească în Țara Făgărașului.

3. Familia LARIDAE

Larus argentatus – pescăruș argintiu

În Țara Făgărașului se întâlnește primăvara și toamna în timpul migrației, de-alungul Oltului și a lacurilor de acumulare, exemplare izolate. Au fost observate: un exemplar în 30.IV.1995 pe lacul Arpaș și 2 exemplare în 22.IV.1996 pe Lacul Viștea.

Larus minutus – pescăruș mic

Apare ca pasăre de pasaj pe lacurile de acumulare de pe Olt, de obicei în număr redus de exemplare.

Larus ridibundus – pescăruș răsător

În Țara Făgărașului este întâlnit pe lacurile din lunca Oltului în număr destul de mare, mai ales în perioada de migrație. Este posibil să și cuibărească dar nu avem date certe în acest sens.

Rissa tridactyla – pescăruș cu trei degete, martiu nordic

Apare rar în Țara Făgărașului ca oaspete de iarnă. Am identificat un exemplar în 8.I.1984 în localitatea Viștea de Sus.

4. Familia STERNIDAE

Chlidonias niger – chirighiță neagră, chiră neagră

În Țara Făgărașului se întâlnește din aprilie până în octombrie, în zonele mlăștinoase din lunca Oltului, dar și de-a lungul râului Olt, în număr redus.

Sterna hirunda – chirighiță, chiră

Este o specie comună în Țara Făgărașului de-a lungul Oltului, din aprilie până în octombrie.

X. Ordinul COLUMBIFORMES

1. Familia COLUMBIDAE

Columba oenas – porumbel de scorbură

Se întâlnește frecvent în această zonă din martie până în noiembrie, în pădurile din Podișul Hârtibaciului și până în cele de la poalele Munților Făgăraș.

Columba palumbus – porumbel gulerat

La fel ca și specia precedentă, se întâlnește în toate pădurile din lunca Oltului până la munte, din martie până în noiembrie.

Streptopelia turtur – turturică

Mult mai numeroasă în trecut, această specie are în prezent efective reduse. Se întâlnește din lunca Oltului până în pădurile de la poalele munților.

Streptopelia decaocto – guguștiuc

Se întâlnește în toate localitățile din Țara Făgărașului, în număr mare.

XI. Ordinul CUCULIFORMES

1. Familia CUCULIDAE

Cuculus canorus – cuc

Este o specie comună în această zonă, se află în număr mare, peste tot unde există arbori și tufișuri, din lunca Oltului până în pădurile de munte.

XII. Ordinul STRIGIFORMES

1. Familia STRIGIDAE

Bubo bubo – buhă, bufniță

Se întâlnește în pădurile de munte și din Podișul Hârtibaciului sau chiar din lunca Oltului. Efectivele sunt reduse.

Otus scops – ciuș, ciuf pitic

În Țara Făgărașului se întâlnește din lunca Oltului până la poalele munților, în pădurile de stejar și livezile bătrâne de pomi fructiferi.

Asio otus – ciuf de pădure

Este cea mai comună pasăre răpitoare de noapte din Țara Făgărașului. Se întâlnește din lunca Oltului până la munte, unde găsește condiții bune de cuibărit.

Asio flammeus – ciuf de baltă, ciuf de câmpie

În Țara Făgărașului este foarte rar. Noi am identificat două exemplare, unul în mai 1976 lângă localitatea Ucea de Sus și altul în noiembrie 1971 lângă localitatea Viștea de Sus.

Athene noctua – cucuvea

Se întâlnește frecvent în localități dar și în livezile și pădurile cuprinse între lunca Oltului și poalele munților.

Glaucidium passerinum – cucuvea de brădeț, ciuvică

În Țara Făgărașului se întâlnește foarte rar în pădurile de conifere de la munte.

Strix uralensis – huhurez de iarnă, huhurez mare

Cuibărește în pădurile de la munte în număr redus. În perioada rece apar și populații nordice, ce se întâlnesc din lunca Oltului până la poalele munților, în locuri cu arbori și arbuști.

Strix aluco – huhurez de pădure, huhurez mic

Ambele forme, cenușie și roșie, se găsesc în Țara Făgărașului din lunca Oltului și Podișul Hârtibaciului până în pădurile de la munte. Iarna apar și indivizi din populațiile nordice.

2. Familia TYTONIDAE

Tyto alba – strigă

În Țara Făgărașului este foarte rară. Prezența ei în zonă este semnalată prin două exemplare, unul recoltat lângă satul Cârțișoara și se află naturalizat în muzeul Liceului Teoretic – Or. Victoria și unul observat lângă satul Rucăr în 27.VIII.1987.

XIII. Ordinul CAPRIMULGIFORMES

1. Familia CAPRIMULGIDAE

Caprimulgus europaeus – caprimulg, lipitoare

Se găsește frecvent în Țara Făgărașului în zonele de la poalele munților, în păduri și poieni. Ajunge și până la golul alpin în perioada aprilie-octombrie.

XIV. Ordinul APODIFORMES

1. Familia APODIDAE

Apus melba – drepne mare, drepne alpină

Această specie, pătrunsă recent în fauna țării noastre, a fost observată și în Țara Făgărașului. În 24.VIII.1997 am observat un stol de 8 exemplare ce zburau în jurul turului Mănăstirii Sâmbăta (~30'), probabil erau în migrație.

XV. Ordinul PICIFORMES

1. Familia PICIDAE

Picus viridis – ciocănitoare verde, ghionoaie

În Țara Făgărașului se întâlnește din lunca Oltului până în pădurile de foioase de la munte, mai frecventă în zona colinară.

Picus canus – ciocănitoare sură, ciocănitoare verzuie

Se întâlnește de la Podișul Hârtibaciului și lunca Oltului până la munte, dar mai ales în livezile din zona submontană unde este destul de frecventă.

Dendrocopos major – ciocănitoare pestriță mare

Este specia cea mai comună dintre ciocănitatori. Se întâlnește în Țara Făgărașului peste tot unde există arbori, din lunca Oltului până în etajul coniferelor.

Dendrocopos syriacus – ciocănitoare de grădină

Se întâlnește din lunca Oltului până la poalele munților, mai ales în apropierea așezărilor omenești, prin livezi și grădini.

Dendrocopos leucotos – ciocănitoare de munte

Se întâlnește în pădurile de foioase și de conifere de la munte, iar iarna coboară în zonele mai joase.

Dendrocopos minor – ciocănitoare mică, ciocănitoare pestriță mică

Este o specie rară la noi în țară. Se întâlnește și în Țara Făgărașului în zonele cu arbori și arbuști din lunca Oltului până la poalele munților, dar foarte rar. Au fost

identificate două exemplare, unul în 17.IV.1978 lângă Or. Victoria și unul în 25.VI.1981 într-o livadă de lângă Mănăstirea Sâmbăta.

Dendrocopos medius – ciocănitoare roșie, ciocănitoare de stejar

În Țara Făgărașului se întâlnește din lunca Oltului până în zona coniferelor, dar mai ales în pădurile de stejar.

Picoides tridactylus – ciocănitoare cu trei degete

Este o specie rară ce se întâlnește în pădurile de conifere, de unde iarna coboară în pădurile de fag de la poalele munților.

Dryocopos martius – ciocănitoare neagră, negraică

Este specia cea mai mare dintre ciocănitorele de la noi din țară. Se întâlnește și în Țara Făgărașului mai ales la munte, la altitudini de 800-1500 m, dar am observat exemplare din această specie și în lunca Oltului și Podișul Hârtibaciului.

Jynx torquilla – copîntorură

Este oaspete de vară, se întâlnește în Țara Făgărașului în pădurile de foioase, de la poalele munților, în număr redus.

XVI. Ordinul CORACIIFORMES

1. Familia CORACIIDAE

Coracias garrulus – dumbrăveancă

Este o specie rară în Țara Făgărașului, a fost observată mai ales pe întinsul depresiunii în zonele cu arbori rari în lunile august-septembrie.

2. Familia ALCEDINIDAE

Alcedo atthis – pescăruș albastru

Specie întâlnită frecvent în tot timpul anului pe malurile apelor de la Olt până la râurile din zona de munte.

3. Familia MEROPIDAE

Merops apiaster – prigorie, albinărel

În Țara Făgărașului se întâlnește mai ales pe malul drept al Oltului și în Podișul Hârtibaciului unde se găsesc multe maluri abrupte și râpe în care cuibăresc.

4. Familia UPUPIDAE

Upupa epops – pupăză

Specie migratoare, apare în Țara Făgărașului la sfârșitul lunii martie și rămâne până în septembrie. Se întâlnește peste tot unde sunt arbori și arbuști.

XVII. Ordinul PASSERIFORMES

1. Familia ALAUDIDAE

Galerida cristata – ciocârlan

Specie sedentară ce se întâlnește în Țara Făgărașului din lunca Oltului până la poalele munților, în locuri deschise cu pietrișuri, nisipuri și vegetație rară, în lacuri necultivate, la marginea drumurilor. În timpul iernii intră în localități.

Lullula arborea – ciocârlie de pădure

Este o specie sedentară, destul de frecventă în Țara Făgărașului. Se întâlnește în toate pădurile de la poale până în zona coniferelor, rar mai sus.

Alauda arvensis – ciocârlie de câmp

În Țara Făgărașului se întâlnește în zonele deschise cu vegetație ierboasă, în general în pajiști și fânețe. Unii indivizi rămân și peste iarnă.

2. Familia HIRUNDINIDAE

Hirundo rustica – rândunică, rândunică de oraș

Specie foarte numeroasă prin anii 1950-60 în toată Țara Făgărașului, în prezent

numărul este în scădere, presupunem că din cauza poluării. Se întâlnește în toate localitățile și în zone mai izolate unde se găsesc cabane sau alte construcții. Este migratoare, sosește în martie-aprilie și pleacă în septembrie-octombrie.

Delichon urbica – lăstun de casă

Specie prezentă în Țara Făgărașului din aprilie până în septembrie, în toate satele și orașele. Efectivele sunt destul de mari.

3. Familia ORIOLIDAE

Oriolus oriolus – grangur

Este o specie comună în Țara Făgărașului din aprilie până în octombrie. Se întâlnește frecvent din lunca Oltului până la munte, mai ales la liziera pădurilor, în pădurile rare, în livezi și grădini.

4. Familia CORVIDAE

Corvus corax – corb

În Țara Făgărașului se întâlnește peste tot, apare mai des în pădurile din Podișul Hârtibaciului și de la munte, până în zona alpină. În prezent efectivele sunt în creștere.

Corvus corone cornix – cioară grivă, cioară cenușie, cioară vânătă

Se întâlnește peste tot în Țara Făgărașului din lunca Oltului până la munte. În număr mare se găsește în jurul orașelor Victoria și Făgăraș unde se adună pe platformele de gunoi.

Corvus frugilegus – cioară de semănătură

Se întâlnește în jurul localităților și pe terenurile agricole. Este mai frecventă în vestul Țării Făgărașului, în dreptul localităților Avrig, Porumbacul de Jos, Scorei. În restul zonei este mai rară.

Corvus monedula – stâncuță

O specie numeroasă care se întâlnește peste tot în Țara Făgărașului, din Podișul Hârtibaciului și lunca Oltului până la poalele muntelui, prin localități și împrejurul lor.

Pica pica – coșofană

Este foarte comună, se întâlnește peste tot din lunca Oltului până la munte ajungând la limita superioară a pădurilor de foioase. Este frecventă și în localități, alături de stâncuțe și ciori în jurul platformelor de gunoi.

Nucifraga caryocatactes – alunar, gaiță de munte

Se întâlnește în Țara Făgărașului, vara, doar la munte, în pădurile de conifere. Toamna, coboară în pădurile de foioase sau în zona de tufișuri de la poalele munților unde rămân până primăvara.

Garrulus glandarius – gaiță

Este prezentă peste tot în Țara Făgărașului, din lunca Oltului până la golul alpin, fiind mai frecventă în pădurile rare cu arbori bătrâni.

5. Familia PARIDAE

Parus major – pițigoi mare, pițigoi de grădină

Este des întâlnită această specie, în toată Țara Făgărașului, din lunca Oltului până în pădurile de conifere de la munte. Se observă mai frecvent în livezi, grădini și parcuri.

Parus caeruleus – pițigoi albastru, pițigoi cu cap albastru

Această specie se întâlnește în pădurile, livezile și grădinile cuprinse între Olt și Munții Făgăraș. Este frecventă.

Parus cristatus – pițigoi moțat

Se întâlnește în pădurile de conifere și amestec din Munții Făgărașului, de unde în iernile aspre coboară în pădurile de foioase.

Parus lugubris – pițigoi de livadă

În Țara Făgărașului se întâlnește în zona de la poalele munților, în livezi, în păduri rare cu poieni.

Parus palustris – pițigoi sur

Specie sedentară, răspândită în Țara Făgărașului de la poalele munților până la limita superioară a pădurilor de foioase ~ 1000 m.

Parus ater – pițigoi de brădet

Se întâlnește la munte, din etajul coniferelor până în zona jneapănului. Toamna și iarna coboară spre poale ajungând chiar și în localități.

Parus montanus – pițigoi de munte

Specie sedentară ce se întâlnește în zona pădurilor de amestec și de conifere cuprinsă între 800-1700 m. Uneori, iarna, coboară în văi.

Aegithalos caudatus – pițigoi codat, pițiguș

În Țara Făgărașului se întâlnește în pădurile de foioase de la munte și de la poale, precum și în zonele limitrofe cu livezi și tufișuri.

6. Familia SITTIDAE

Sitta europaea – țiclean, țoi, scorțar

Se găsește în pădurile de foioase ce se întind din Podișul Hârtibaciului până la munte, mai frecvent în pădurile cu arbori bătrâni în care-și fac cuibul.

Tichodroma muraria – fluturaș de stâncă

Este o specie destul de rară în Țara Făgărașului. Se întâlnește numai în zona alpină la altitudini de 2000-2500 m.

7. Familia CERTHIIDAE

Certhia familiaris – cojoaică de pădure

Se întâlnește în Țara Făgărașului în zona păduroasă și urcă până în etajul coniferelor. Toamna și iarna coboară și în depresiune.

8. Familia CINCLIDAE

Cinclus cinclus – mierlă de apă, pescărel negru

Este o specie comună pe toate râurile de munte din Țara Făgărașului, din zonele submontane până la limita superioară a pădurilor.

9. Familia TROGLODYTIDAE

Troglodytes troglodytes – ochiu boului, pânțarușul

Se întâlnește din lunca Oltului până în pădurile de la munte. Este o specie mai rară în Țara Făgărașului, preferă zonele cu tufișuri și mărăcinișuri de pe lângă ape.

10. Familia TURDIDAE

Turdus pilaris – cocoșar, sturz de iarnă

Este frecvent ca oaspete de iarnă. Prin anii 1950-1965 putea fi văzut în stoluri de la sute de exemplare, la sfârșitul toamnei și iarna. Începând cu anii 1975-1978 și până în prezent s-a constatat că și cuibărește în zonă și scoate chiar două rânduri de pui pe an. Se întâlnește din lunca Oltului până la munte, precum și în localități.

Turdus viscivorus – sturz de vâsc

Specie sedentară care cuibărește în Țara Făgărașului în pădurile de la poale și de la munte. Toamna și iarna coboară în zonele mai joase.

Turdus philomelos – sturzul cântător

Se întâlnește din martie până în octombrie în toate pădurile, din lunca Oltului până în etajul coniferelor. Este mai frecvent în zona subcarpatică cu păduri de foioase rare și cu poieni.

Turdus iliacus – sturzul viilor

Este specie de pasaj în Țara Făgărașului care se întâlnește în octombrie-

noiembrie prin viile situate pe Podișul Hârtibaciului, unde se oprește pentru hrană în drumul lor spre sud.

Turdus torquatus – mierlă gulerată

Este o specie destul de rară care se găsește în Țara Făgărașului din zona submontană până în zona alpină.

Turdus merula – mierlă, mierlă neagră

Se întâlnește frecvent din lunca Oltului până la munte, în păduri, tufișuri și chiar în așezări omenești.

Monticola saxatilis – mierlă de piatră

Specie foarte rară care se întâlnește în zona alpină. A fost observat un exemplar lângă lacul Podragul în 23.VII.1972 și o pereche pe valea Ucea Mare în 30.VI.1979.

Oenanthe oenanthe – pietrar sur, pietrar de munte

Se întâlnește în zona alpină, în grohotișuri și de-alungul râurilor cu pietrișuri descoperite, în perioada martie-octombrie.

Saxicola torquata – mărăcinar mare, mărăcinar negru

Se întâlnește mai ales în lunca Oltului, dar și la poalele munților.

Phoenicurus phoenicurus – codroș de grădină

Specie frecventă în Țara Făgărașului din lunca Oltului până la poalele munților, prin grădini, livezi, parcuri și liziere de pădure.

Phoenicurus ochruros – codroș de munte, codroș de casă

Se întâlnește numai în zona montană de la poale pe văile râurilor, până la golul alpin. În ultimul timp, a devenit antropofilă, fixându-și cuibul pe casele izolate de la munte, cabane, stânci.

Luscinia megarhynchos – privighetoare, privighetoare roșie

Se întâlnește în pădurile mai rare de la poalele munților, dar și de-a lungul râurilor cu vegetație arboricolă.

Luscinia luscinia – filomelă, privighetoare mare

În Țara Făgărașului este frecventă în lunca Oltului și pe luncile râurilor. Poate urca până la altitudinea de 700-800 m.

Erithacus rubecula – măcăleandru, gușă roșie

Această specie este mai frecventă în zona montană, începând de la poale și urcă până în pădurea de conifere. Multe exemplare se găsesc și în jnepenișuri. În ultimul timp, arealul său s-a extins și în zonele mai joase, în livezi, grădini, parcuri.

11. Familia SYLVIIDAE

Phylloscopus collybita – pitulice mică

În Țara Făgărașului se întâlnește în toate pădurile cu tufișuri, poate urca până în zona jneapănului.

Phylloscopus trochilus – pitulice fluierătoare

Se întâlnește în număr redus în zona montană prin tăieturi și plantații tinere.

Phylloscopus sibilatrix – pitulice sfârâitoare

Este o specie mai rară în Țara Făgărașului, ce se observă mai frecvent în timpul migrației. Se întâlnește în pădurile de stejar și fag de la poalele munților.

Locustella fluviatilis – privighetoare de stuf

Se întâlnește în lunca Oltului și în luncile râurilor mai mici, dar în număr redus.

Locustella luscinioides – grelușel de stuf

În Țara Făgărașului se întâlnește în zonele mlăștinoase, de-a lungul Oltului, în locuri cu multă trestie și papură.

Acrocephalus scirpaceus – lăcar mic, lăcar țârâiac

În păpurișurile din lunca Oltului și din apropierea zonelor mlăștinoase.

Acrocephalus palustris – lăcar de baltă, lăcar de stuf

Se întâlnește în zonele inundabile de-alungul râurilor cu multe buruieni și răchitiș. Este destul de frecventă.

Acrocephalus schoenabaenus – lăcar, lăcar de rogoz

Este o specie des întâlnită în Țara Făgărașului în zonele umede din lunca Olului și pe malurile râurilor cu vegetație bogată.

Hippolais icterina – frunzăriță de grădină, frunzăriță gălbuie

Este oaspete de vară, sosește prin aprilie-mai și pleacă spre sud la sfârșitul lunii august și începutul lui septembrie. În Țara Făgărașului se întâlnește în zona pădurilor de foioase de la poalele munților și de-alungul râurilor.

Sylvia nisoria – silvie porumbacă

Este o specie rară în Țara Făgărașului ce se întâlnește în zona depresionară și la poalele munților, în păduri rare cu mult subarboret, în perioada caldă a anului.

Sylvia borin – silvie de zăvoi, silvie de grădină

Este oaspete de vară, ce se întâlnește în număr redus în Țara Făgărașului, în zona de la poalele munților, în păduri rare, în grădini și livezi.

Sylvia atricapilla – silvie cu cap negru

Este una dintre cele mai frecvente specii de silvii din Țara Făgărașului. Se întâlnește din zona depresionară cu păduri rare și subarborate până în pădurile de la munte, poate urca până în zona jneapănului.

Sylvia communis – silvie cu cap sur, silvie de câmp

Specie întâlnită în zona depresionară și la poalele munților, prin pădurile rare și însoțite din Țara Făgărașului. Urcă și în pădurile de conifere, unde este mai rară.

Sylvia curruca – purcelușă, scrofiță, silvie mică

Este prezentă în Țara Făgărașului din zona depresionară până în pădurile de conifere, mai frecventă în pădurile de amestec.

12. Familia REGULIDAE

Regulus regulus – aușel nordic, aușel de iarnă

Observațiile noastre cu privire la prezența acestei specii în Țara Făgărașului au fost din perioada de toamnă-iarnă și anume: în 25.XI.1976 la Mănăstirea Sâmbăta și 22.XII.1980 lângă satul Cârțișoara.

Regulus ignicapillus – aușel sprâncenat, aușel de vară

În Țara Făgărașului se întâlnește în pădurile de amestec și de conifere de la munte. În timpul iernii coboară la poale sau în depresiune.

13. Familia MUSCICAPIDAE

Muscicapa striata – muscar sur

Este o specie prezentă în perioada de vară în Țara Făgărașului. Se întâlnește din lunca Olului până la munte, prin grădini, livezi, parcuri, liziere de pădure, păduri rare cu luminișuri.

Ficedula hypoleuca – muscar negru

Specie rară în Țara Făgărașului, a fost observată o singură dată, în 26.VIII.1986 lângă satul Viștișoara.

Ficedula albicollis – muscar gulerat

Este o specie ce se întâlnește destul de rar în Țara Făgărașului. Apare în zona depresionară și la poalele munților, în pădurile de stejar și fag. A fost observată în pădurea Podei, de lângă satul Ucea de Sus, în verile anilor 1980 și 1982.

Ficedula parva – muscar mic

Specie rară, oaspete de vară ce se întâlnește în pădurile de stejar și de fag din zona depresionară și de la poalele munților.

14. Familia PRUNELLIDAE

Prunella collaris – brumăriță alpină, brumăriță de stâncă

Este o specie sedentară ce se întâlnește de la limita superioară a pădurilor din zona alpină, prin jnepenișuri, stâncării și grohotișuri. Este greu de observat deoarece se ascunde în prezența omului.

Prunella modularis – brumăriță de pădure

Este oaspete de vară ce se întâlnește în Țara Făgărașului în pădurile de conifere și cele de amestec, rar în zona jneapănului.

15. Familia MOTACILLIDAE

Anthus campestris – fâsă de câmp

În Țara Făgărașului se întâlnește în lunca Oltului, în locuri cu nisipuri și terenuri necultivate, mai aride. Este oaspete de vară.

Anthus trivialis – fâsă de pădure

Este o specie comună în pădurile de foioase cu poieni, în zonele cu tufișuri, din martie până în octombrie.

Anthus pratensis – fâsă de luncă

Această specie se întâlnește în Țara Făgărașului în perioada pasajului de toamnă, în grupuri mici, în lunca Oltului și în zona depresionară.

Anthus spinoletta – fâsă de munte

Specie frecventă în Țara Făgărașului, în zona alpină în timpul verii. În anotimpul rece coboară în zonele joase de-a lungul râurilor.

Motacilla cinerea – codobatură de munte

Specie prezentă de-a lungul râurilor ce coboară din Munții Făgărașului, de la poale până la altitudinea de 1500-1900 m.

Motacilla alba – codobatură albă

Este oaspete de vară ce se găsește frecvent în Țara Făgărașului, din lunca Oltului până în zona montană, de-a lungul râurilor, pe marginea bălților și lacurilor.

Motacilla flava – codobatură galbenă

Se întâlnește în Țara Făgărașului în timpul verii pe malul apelor din lunca Oltului și zona depresionară.

16. Familia BOMBYCILLIDAE

Bombycilla garrulus – mătăsar

Este oaspete de iarnă, are apariții neregulate în Țara Făgărașului. Se găsește mai ales la poalele munților prin zone cu mulți arbuști ce-și păstrează fructele și iarna (scoruș, măceș, păducel). Au fost observați un număr mai mare în aprilie 1983, martie 1989, decembrie 1990, ianuarie 1998 etc.

17. Familia LANIIDAE

Lanius minor – sfrâncioc mic, sfrâncioc cu frunte neagră

Este oaspete de vară ce se întâlnește frecvent în Țara Făgărașului, în zona depresionară și la poalele munților în locuri cu păduri rare, tufișuri, grădini, livezi și vii.

Lanius excubitor – sfrâncioc de iarnă, lupul vrăbiilor

În Țara Făgărașului cuibărește rar, atât în zona depresionară cât și în cea de la poalele munților, în locuri cu arbori rari și cu tufe. În timpul iernii sunt mai numeroși.

Lanius collurio – sfrâncioc roșietic, berbecel

Este oaspete de vară ce se întâlnește frecvent în Țara Făgărașului din lunca Oltului până în zona jneapănului, mai ales la poalele munților prin tufișuri.

18. Familia STURNIDAE

Sturnus vulgaris – graur

Specie foarte frecventă în Țara Făgărașului ca oaspete de vară. Uneori rămâne

și în timpul iernilor blânde în populații mai reduse. Se întâlnește în locuri deschise din lunci, margini de păduri, livezi și vii, dar și în localități, în grădini și parcuri.

19. Familia PLOCEIDAE

Passer domesticus – vrabie de casă

Este frecventă peste tot în Țara Făgărașului în toate satele și orașele.

Passer montanus – vrabie de câmp

Peste tot din lunca Oltului până la munte, uneori și în preajma localităților.

20. Familia FRINGILLIDAE

Fringilla coelebs – cintează, cintiță

Specie frecventă în Țara Făgărașului, se întâlnește peste tot. Preferă pădurile de foioase de la poalele munților, acolo densitatea indivizilor este mai mare.

Fringilla montifringilla – cintează de iarnă

Este oaspete de iarnă. Se găsește în Țara Făgărașului în zona depresionară, prin grădini, livezi, pe marginea drumurilor și prin împrejurimile localităților.

Serinus serinus – cănăraș

În Țara Făgărașului se întâlnește în pădurile de la poalele munților, în zona depresionară, prin tufișuri, grădini, vii și localități. Este oaspete de vară, însă în populații reduse rămân și peste iarnă.

Carduelis chloris – florinte

Specie sedentară, frecventă în Țara Făgărașului din lunca Oltului până la munte, dar și prin grădinile și parcurile din localități.

Carduelis spinus – scatiu

Se întâlnește în pădurile de amestec și de conifere de la munte. Iarna coboară în zonele mai joase din Țara Făgărașului.

Carduelis carduelis – sticlete

Specie sedentară foarte frecventă în Țara Făgărașului unde se întâlnește din lunca Oltului până la munte. Preferă zonele cu mărăcinișuri, tufișuri și buruieni.

Acanthis canabina – cânepar

Se găsește în zona depresionară și la poalele munților în locuri cu tufișuri, mărăcini și buruieni. Este o specie mai puțin frecventă.

Acanthis flammea – înăriță

Este oaspete de iarnă ce apare rar în Țara Făgărașului și nu în toți anii. Am observat-o în ianuarie 1973, decembrie 1984 și decembrie 1992.

Loxia curvirostra – forfecuță

Specie sedentară ce se întâlnește în Țara Făgărașului în zona pădurilor de amestec și de conifere. Iarna coboară spre poale și pe văile râurilor.

Pyrrhula pyrrhula – mugurar

Specie sedentară ce cuibărește și în Țara Făgărașului prin pădurile de conifere și de amestec. Iarna coboară în zonele joase, până în lunca Oltului.

Coccothraustes coccothraustes – botgros, sâmburar, cireșar

Specie sedentară ce se întâlnește în această zonă prin pădurile de foioase de la munte și de la poale, dar și prin grădini și parcuri.

Emberiza calandra – presură sură

În Țara Făgărașului se găsește în zona depresionară prin culturile agricole, în zonele cu tufișuri și cu multe ierburi. Iarna se asociază cu cintezele și vrăbiile de câmp formând stoluri în căutare de hrană.

Emberiza citrinella – presură galbenă

Specie sedentară, care se întâlnește în zonele de la poalele munților, cu tufișuri, păduri rare cu pocieni, în grădini și livezi.

Emberiza schoenicus – presură de stof, presură de baltă

Specie sedentară care se întâlnește mai rar în Țara Făgărașului. Preferă zonele umede din lunca Oltului cu vegetație palustră.

Clasa MAMMALIA (Mamifere)

I. Ordinul INSECTIVORA

1. Familia ERINACEIDAE

Erinaceus europaeus roumanicus – arici, arici dunărean

Este o specie prezentă aproape peste tot în Țara Făgărașului, lipsind în pădurile de conifere și în zona alpină. Este mai frecvent prin crânguri, grădini, mărăcinișuri și livezi cu pomi fructiferi.

2. Familia TALPIDAE

Talpa europaea – cârțiță, sobolă

La fel ca și ariciul, este o specie prezentă în toată Țara Făgărașului. Mai rară la munte. Preferă terenurile cu sol fertil – grădinile de legume, pășunile și fânețele.

3. Familia SORICIDAE

Crocidura mimula – chițcan de grădină

Se întâlnește din lunca Oltului până la munte, dar în număr redus. Preferă terenurile descoperite, grădinile, terenurile cultivate, cu sol ușor. Uneori, se întâlnește și în vecinătatea locuințelor.

Crocidura leucodon – chițcan de câmp

Este prezent în Țara Făgărașului din zona depresionară până la cea colinară, piemontană, în număr redus. Preferă terenurile cu pajiști, poieni, grădini, margini de pădure în general uscate.

Neomys fodiens – chițcan de apă

Este o specie frecventă în Țara Făgărașului în apropierea cursurilor de apă. Se întâlnește din lunca Oltului până la altitudinea de 2000 m. A fost observat pe râurile Bălea, Porumbacul, Viștea.

Sorex araneus – chițcan de pădure, chițcan de ogor

Specie prezentă în Țara Făgărașului în zonele împădurite, dar poate fi întâlnit și prin grădini sau în apropierea locuințelor.

Sorex minutus – chițcan pitic

Se găsește în Țara Făgărașului din zona depresionară până în pădurile de amestec. Urcă până la 1300 m altitudine.

II. Ordinul CHIROPTERA

1. Familia RHINOLOPHIDAE

Rhinolophus ferrumequinum – liliac mare cu potcoavă

Se întâlnește destul de frecvent în Țara Făgărașului, în zona pădurilor de la poalele munților și în apropierea localităților de sub munte: Arpașul de Sus, Sâmbăta de Sus etc.

Rhinolophus hipposideros – liliac mic cu potcoavă

Este prezent în zona depresionară și colinară piemontană, mai puțin în zona montană. Se întâlnește în jurul localităților, prin podurile caselor, în pivnițe, clopotnițe etc.

2. Familia VESPERTILIONIDAE

Plecotus auritus – liliac urechiat

Este cea mai frecventă specie de liliac din Țara Făgărașului. Se întâlnește în zona pădurilor de la poalele munților, dar și în apropierea așezărilor omenești.

Pipistrellus pipistrellus – liliac pitic

Este prezent în Țara Făgărașului, fără a fi prea numeros. Se întâlnește în localități, mai ales în orașe, în podurile caselor, în crăpăturile pereților, sub streșini și mai puțin în scorburile arborilor.

Pipistrellus nathusci – liliac cu pielea aspră

Această specie se găsește în Țara Făgărașului în apropierea pădurilor de foioase, dar mai ales în preajma așezărilor omenești.

Eptesicus serotinus – liliac nordic

Este o specie destul de comună în Țara Făgărașului, din lunca Oltului până la poalele munților. Trăiește în podurile caselor, în clopotnițe, sub streșini, în beciuri, în colonii de zeci de exemplare.

Vespertilio murinus – liliac bălțat

Specie comună în zona colinară, piemontană și în pădurile de foioase de la poalele nordice ale Munților Făgăraș. Este întâlnit prin scorburile, în podurile caselor, clopotnițe, crăpăturile zidurilor etc.

Myotis myotis – liliac mare

Este o specie frecvent întâlnită în Țara Făgărașului, aproape peste tot, din lunca Oltului, până la munte, la altitudini de 2000 m. Vara stă în hambare, fânare, șuri, poduri de case, iar iarna în peșteri și puțuri părăsire.

III. Ordinul LOGOMORPHA

1. Familia LEPORIDAE

Lepus europaeus – iepure de câmp

Specie foarte numeroasă prin anii 1950 în Țara Făgărașului, în prezent însă în număr destul de redus. Se întâlnește mai mult în lunca Oltului și în zona depresionară, mai rar la munte unde urcă uneori până în pădurile de amestec.

IV. Ordinul RODENTIA

1. Familia SCIURIDAE

Sciurus vulgaris – veveriță

Se întâlnește în toate pădurile de foioase, de amestec și de conifere din Țara Făgărașului. Are două varietăți: una cu blana de culoare roșu-cărmiziu și alta de culoare cafeniu întunecat.

Marmota marmota – marmotă

Specie apărută recent în fauna Țării Făgărașului prin colonizarea în anul 1973 a 21 de exemplare provenite din Alpii Francezi, pe valea Arpășelului, în zona alpină.

În prezent marmota s-a răspândit și în zonele învecinate: Arpașul Mare, Valea Doamnei, Podrăgelul, Laita, Ucea, Vistișoara, Sâmbăta.

2. Familia MUSCARDINIDAE

Glis glis – pârș mare

Este prezent în pădurile de foioase din Țara Făgărașului. Se întâlnește în pădurile de stejar din Podișul Hârtibaciului, cât și în cele de fag de la poalele munților Făgăraș, precum și în livezile cu mulți nuci.

Muscardinius avellanarius – pârș de alun

Este o specie comună în Țara Făgărașului. Se întâlnește în toate pădurile de foioase și conifere, precum și în zona de tufișuri, unde cresc aluni. Urcă până la altitudinea de 1800-2000 m.

Ellomys quercinus – pârș de stejar

Mai puțin răspândit decât specia precedentă, se întâlnește în pădurile de foioa-

se, în special de stejar, din Țara Făgărașului. A fost observat în Dumbrava Vadului, în pădurea Podei și în pădurile din Podișul Hârtibaciului.

3. Familia CRICETIDAE

Cricetus cricetus – hârciog, cățelu pământului

Specie rară în Țara Făgărașului. Se întâlnește doar în zona depresionară, pe terenurile de cultură.

4. Familia MURIDAE

Rattus norvegicus – șobolan cenușiu, guzgan

Se întâlnește în Țara Făgărașului din lunca Oltului până la munte. Este frecvent în jurul platformelor de gunoi și în localități.

Mus musculus – șoarece de casă

Este răspândit în toată Țara Făgărașului, din lunca Oltului până în zona alpină, dar mai ales pe lângă locuințe.

Mycromis minutus – șoarece pitic

Se întâlnește din lunca Oltului până la munte, prin grădini, livezi, poieni, liziere de pădure, dar și în stuferișuri pe marginea apelor.

Apodemus sylvaticus – șoarece de pădure

Este una dintre speciile cele mai răspândite în Țara Făgărașului, în pădurile de stejar și de fag. Urcă la munte până la altitudinea de 800 m.

5. Familia MICROTIDAE

Ondathra zibethica – bizam

Această specie a apărut în Țara Făgărașului prin anii 1965-1970. În prezent, este răspândită din lunca Oltului până la poalele munților, în râuri, canale și în preajma bălților și a lacurilor.

Clethrionomys glareolus – șoarece scurmător

Este mai rar întâlnit în Țara Făgărașului, în pădurile cu subarboret din zona colinară, piemontană și de munte. Urcă până la altitudinea de 1000 m.

Microtus arvalis – șoarece de câmp

Este cel mai răspândit rozător din Țara Făgărașului. Trăiește mai mult prin terenurile cultivate din lunca Oltului până la munte.

Microtus nivalis – șoarece de zăpadă

Este prezent în Țara Făgărașului din zona colinară, piemontană până la munte, unde poate urca chiar la altitudinea de 2000 m. Preferă locurile însorite din munți, grohotișuri, stâncării sau pajiști alpine.

Arvicola terrestris – șobolan de apă

Este răspândit în toată Țara Făgărașului, din lunca Oltului până la munte, urcând până la altitudinea de 1500 m. Preferă pășunile, pajiștile, livezile și grădinile cu sol umed.

V. Ordinul ARTIODACTYLA

1. Familia SUIDAE

Sus scrofa – mistreț

Se întâlnește în Țara Făgărașului în zona pădurilor de foioase din Podișul Hârtibaciului, în zona piemontană și de munte. Vara coboară și în terenurile agricole de la poalele muntelui pentru hrană. Efectivele sale sunt mari în Podișul Hârtibaciului și mai reduse la munte.

2. Familia CERVIDAE

Cervus elaphus – cerb european

Este prezent în Țara Făgărașului, în zona montană și în pădurile din Podișul

Hârtibaciului. În zona montană urcă până la 1800-2000 m, dar preferă pădurile de foioase și de amestec unde găsește hrană bogată și variată. Efectivele sunt reduse.

***Capreolus capreolus* – căprioară**

Se găsește în Țara Făgărașului, prin pădurile de foioase din Podișul Hârtibaciului, din zona colinară, piemontană și de la munte, precum și în culturile din preajma lor.

3. Familia BOVIDAE

***Rupicapra rupicapra* – capră neagră**

Se întâlnește doar în zona alpină pe toată lungimea Munților Făgăraș. În zona cercetată, efectivele sunt în scădere simțitoare, datorită vânătorii și braconajului.

VI. Ordinul FISSIPEDIA

1. Familia CANIDAE

***Vulpes vulpes* – vulpe**

Este răspândită în toată Țara Făgărașului, fără a fi numeroasă. Se întâlnește în Podișul Hârtibaciului, în lunca Oltului, în terenurile agricole din zona depresionară, la poalele munților și la munte. Poate urca până la golul alpin, în jurul cabanelor turistice unde găsesc hrană.

***Canis lupus* – lup**

Se întâlnește în Țara Făgărașului în număr redus, în zona de munte, unde caută locuri liniștite pentru reproducere. În timpul iernii, coboară până în preajma localităților unde atacă diferite animale domestice pentru hrană.

2. Familia URSIDAE

***Ursus arctos* – urs brun**

În pădurile de la munte și din Podișul Hârtibaciului. Destul de numeros prin anii 1970-80, în prezent efectivele s-au redus din cauza vânătorii și braconajului. Vara și toamna coboară și în terenurile cultivate și în livezile de la poalele munților după hrană.

3. Familia MUSTELIDAE

***Lutra lutra* – vidră**

Specie foarte rară în Țara Făgărașului. Se întâlnește de-a lungul Oltului și a lacurilor de acumulare precum și a afluenților mari ai Oltului.

***Meles meles* – bursuc, viezure**

Este prezent în Țara Făgărașului în număr redus în zona depresionară și colinară, piemontană. Mai frecvent în Podișul Hârtibaciului, în zonele de păduri și tufișuri intercalate cu terenuri agricole.

***Martes martes* – jder de copac**

Se întâlnește în toate pădurile din Țara Făgărașului. Este mai frecvent în pădurile de foioase din zona colinară, piemontană și de la munte. Urcă până în zona alpină.

***Martes foina* – jder de piatră, beică**

Mai rar decât specia precedentă, se întâlnește în zona colinară, piemontană, în zona depresionară și în Podișul Hârtibaciului. Preferă locurile stâncoase, clădirile părăsite și împrejurimile localităților.

***Putorius putorius* – dihor**

Este răspândit în Țara Făgărașului, în toate localitățile, pe sub grămezi de lemne, magazii dar și prin păduri în special în desișuri. Nu urcă la munte.

***Mustela erminea* – hermină**

Specie răspândită în toată Țara Făgărașului, din lunca Oltului până la munte, fără a fi numeroasă. Preferă terenurile cu tufișuri și mărăcinișurile, pădurile bătrâne cu

arbori scorburoși și poieni, dar și localitățile unde se găesc prin grajduri, cotețe, poduri.

Mustela nivalis – nevăstuică

Este prezentă în toată Țara Făgărașului, din Podișul Hârtibaciului și lunca Oltului până la munte.

Caută cu predilecție terenurile uscate, cu mărăcinișuri, grămezi de lemne, pietriș. În timpul iernii se întâlnește pe lângă așezările omenești, în clăi de coceni și paie, hambare, mori și grajduri.

4. Familia FELIDAE

Felis silvestris – pisică sălbatică

Specie destul de rară în Țara Făgărașului. Se întâlnește prin pădurile din lunca Oltului și până la munte. Preferă zonele liniștite cu arbori bătrâni și cu hățișuri.

Felis lynx – răs

Se întâlnește numai în pădurile de la munte. Preferă pădurile masive, bătrâne, de amestec sau numai de rășinoase. Efectivele sunt foarte reduse.

BIBLIOGRAFIE

- Ardelean G., Trifonof P., 1998 – *Păsările din Țara Făgărașului*, Ed. Gutenberg, Arad
- Băcescu M., 1937 – *Contributions a la connaissance des Reptiles et des Amphibiens de la Roumanie*, Ann. Sci. Univ. Jassy, t. XXIV, 2, 1-10
- Bănărescu P., 1965 – *Pisces – Osteichthyes*, Fauna R.S.R., vol. XIII, Ed. Acad. R.S.R.
- Bănărescu P., 1969 – *Fauna R.S.R., Cyclostomata și Chondrichthyes*, vol. XII, fasc. 1, Ed. Acad. R.S.R.
- Bertei Brunu, Hakan Delin, Lans Svensson – versiunea românească, Dan Munteanu – S.O.R.
- Bușniță Th., Alexandrescu I., 1971 – *Atlasul peștilor din apele R.S.R.*
- Cătuneanu I., Korodi Gal I., Munteanu D., Pașcovschi S., Vespreamanu E., 1978 – *Fauna R.S. România – Aves*, Ed. Academiei, București, 1978
- Cătuneanu I., Filipașcu A., Munteanu D., Nadrea E., Pop V., Rosseti-Bălănescu, Tâlpeanu M., 1972, - *Nomeclatorul păsărilor din România*, Ocrotirea Naturii, 16, 1, 127-145
- Ciochia V., 1992 - *Atlasul păsărilor clocitoare din România*, Ed. științifică
- Cotta V., Badea M., 1969 - *Vânatul României*, Ed. Agrosilvică, București
- Dombrovsky P., 1946 - *Păsările României*, București
- Feider Z., Gyurko Șt., Grosu Al., Pop V., 1972 - *Zoologia vertebratelor*, Ed. Didactică și Pedagogică, București
- Fuhn E.I. și Vancea Șt., 1961 – *Fauna R.P.R., Reptilia*, vol. XIV, fasc. 2
- Fuhn E.I., 1960 – *Fauna R.P.R., Amphibia*, vol. XII, fasc. 1, Ed. Academiei R.P.R.
- Fuhn E.I., 1969 – *Broaște, șerpi, șopârle*, Editura științifică, București
- Georgescu M., 1989 – *Mamifere sălbatice din România*, Editura Albatros, București
- Ionescu V., 1968 - *Vertebratele din România*, Ed. Academiei, București
- Lars Jonsson, 1992 – *Die Vögel Europas*, Editura Kosmos
- Linția D., 1944 – *Catalogul sistematic al faunei ornitologice din România*, Muzeul Ornitologic Timișoara
- Linția D., 1954-1955 - *Păsările din R.S.R.*, vol. II și III. Ed. Academiei București
- Mary Matthews, Robin Reckitt, Dan Munteanu, 1992 - *Să cunoaștem păsările*, Societatea Ornitologică Română
- Munteanu D, Peter Weber, Papadopol A., 1994 - *Atlasul păsărilor clocitoare din România*

- Munteanu D.**, 1974 – *Analiza zoogeografică a avifaunei României*, Nymphaea, Oradea, 27-29
- Murariu Dumitru**, 1980 – *Din lumea mamiferelor*, Ed. Academiei R.S.R.
- Olaru V.**, 1972 - *Din tainele migrației animalelor*, Ed. Albatros, București
- Pârvu C., Godeanu S., Stroe L.**, 1985 - *Călăuza în lumea plantelor și animalelor*, Ed. Ceres
- Peterson, Mountfort, Hollom**, 1966 - *Die Vogel Europas Berlin*
- Pop I. și Homei V.**, 1973 – *Mamiferele din România*, Ed. Științifică, București
- Radu D.**, 1967 - *Păsările din Carpați*, Ed. Academiei, București
- Radu D.**, 1977 - *Păsările din Delta Dunării*, Ed. Academiei, București
- Rosseti C., Bălănescu C.**, 1957 - *Păsările vânătorului*, vol I, II, III, Ed. A.G.V.P.S. București
- Tâlpeanu M.**, 1968 – *Cuiburi și ouă*, Ed. Științifică, București
- Tâlpeanu M., Paspaleva M.** – *Aripi deasupra Deltei*, Ed. Științifică, București

Vertebrates from the Fagaras Country (Summary)

As a consequence of our research and remarks during more than 30 years in the Fagaras County, we have identified 305 vertebrate species out of which 35 fish species, 15 amphibia species, 11 reptile species, 197 bird species and 47 mammal species. A first conclusion we came up with is that compared to the Fagaras County surface, which is 1.125 square km., that we consider relatively small, the number of vertebrates is large.

This richness of species is determined by the fact that the Fagaras County is characterized by a lot of terrestrial, aquatic and under-ground habitats.

Therefore, here are a few aquatic habitats: dam lakes, moors, swamps, running rivers, mountain rivers and alpine lakes explain the presence of a huge variety of aquatic vertebrate species.

Simultaneously, terrestrial habitats are numerous as well, because the landscape is varied. Along a short distance of 20-25 km, North-South, there are different landscape types, such as: plateaus, plains, basins, hills and mountains high up to 2500 m. We should also remind the Palustrian vegetation, agricultural fields, grasslands, etc. Then there is the forest area with the three levels: the oak, the fir and the larch, then there is the alpine area, the alpine and the sub-alpine level.

In as far as the underground habitats are concerned, there is a distinction: the underground habitat in the depression area allows gallery building for some vertebrate species, whereas the alpine one offers life conditions for other species as well. The conclusion is that because of the habitat variety in the Fagaras County, the vertebrate fauna is rich and varied.

Many of the vertebrate species in the Fagaras County are rare and under protection, such as: the mountain cock, the Black goat the alpine marmot, brown bear, rocky eagle and the owl.

There are two natural reservations in the Fagaras County: "Daffodils' clearing" or the "Spring clearing" which aim to protect daffodils, but also animal species living here and the "Ampaies Valley" protecting the black goat and the alpine marmot.

The birds are numerous in the Fagaras County, representing 64,91% of the total identified species. This can be explained by the variety of eco-systems, but also by the fact that during the last 10-15 years, 5 dam lakes have been built in the Olt Valley leading to the appearance of new eco-systems gathering lots of bird species from the wet areas. Therefore, we may speak now of swans and cormorans which did not exist before.

From this point of view we consider that the region of the dam lakes from the Olt Valley has become an important area for the bird fauna and in the future this new eco-system needs to be protected.